

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/44/2016
Identifikačné číslo spisu:	7016200057
Dátum vydania rozhodnutia:	17.10.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7016200057.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľa: C. C., bytom N. XXXX/XX, J. P., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Sd/4/2016-17 zo dňa 18.marca 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Sd/4/2016-17 zo dňa 18.marca 2016 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.11.2015 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.11.2015, ktorým odporkyňa podľa § 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 100/1988 Zb.“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 10.decembra 2010.

Krajský súd tak rozhodol po tom, čo dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa zo dňa 10.12.2015 nie je dôvodný pretože nárok navrhovateľa na starobný dôchodok bol odporcom posúdený správne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Vychádzal zo skutočnosti, že rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SPC-34.020/5-S-99 zo dňa 15.07.1999 bol navrhovateľovi priznaný výsluhový príspevok, ktorý sa podľa § 124 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov od 01. júla

2002 považuje za výsluhový dôchodok a pretože navrhovateľ získal najmenej 25 rokov zamestnania a vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií, vznikol mu nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. od XX. K. XXXX, t.j. pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z.. Dôchodkový vek navrhovateľ tak dosiahol dovŕšením 55 rokov veku, XX. K. XXXX, kedy sa na vzniknuté nároky príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky vzťahovala piata časť zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorej je príslušnosť odporkyne na rozhodnutie o nároku na starobný dôchodok vylúčená. Navrhovateľovi tento nárok nevznikol podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov ani s prihladnutím na ustanovenie § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. pretože nespĺňa podmienku nepretržitého trvania zamestnania vzniku nároku na starobný dôchodok do 31. decembra 2003.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, ktorým namietal nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočné zistenie skutkového stavu. Odkazujúc na iné rozhodnutia najvyššieho súdu, trval na tom, že ak niektoré obdobie sociálneho poistenia nebolo zhodnotené pre výšku dôchodkovej dávky z osobitného systému, musí byť zhodnotené vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Vzhľadom na to, že nárok na starobný dôchodok mu vznikol podľa predpisov účinných pred 1.1.2004 odporkyňa mala podľa jeho názoru postupovať v zmysle § 259 zákona o sociálnom poistení podľa právnych predpisov v zmysle zákona č. 100/1998 Z.z. (zrejme mal na mysli č. 100/1988 Zb.). Keďže splnil podmienku potrebnej doby zamestnania vo zvýhodnenej kategórii funkcií už pred rokom 2000, za podstatnú okolnosť považuje to, že nevykonával službu policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. a preto dobu zamestnania získal aj vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia. Navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a zrušil rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie resp. rozhodol v jeho prospech.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Podľa jej názoru súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Pretože navrhovateľ v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti odkázala na svoje písomné vyjadrenie z 19.januára 2016. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 17.októbra 2017 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [www. nsud.sk](http://www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok.

V zmysle § 259 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.decembra 2004 v konaniach o nárokoch na dávky a výplatu dávok z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 129 zákona č. 100/1988 Zb. pre vojakov z povolania a vojakov, ktorí sú počas činnnej služby hmotne zabezpečení ako vojaci z povolania, pre príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, príslušníkov zborov nápravnej výchovy a občanov, ktorí boli týmito vojakmi alebo príslušníkmi a splnili podmienku nároku na dôchodok podľa tejto časti (ďalej len "vojaci z povolania"), platia ostatné ustanovenia tohto

zákona, pokiaľ sa v tejto časti neustanovuje inak.

V zmysle § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že vznik nároku policajta na starobný dôchodok dovŕšením 55. roku veku je viazaný na splnenie podmienky minimálne 25 rokov zamestnania, z ktorých minimálne 20 rokov získal v I. kategórii funkcií.

Podľa § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o dávkach dôchodkového zabezpečenia rozhodujú, pokiaľ ide o

- a) vojakov z povolania Česko-slovenskej armády, Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia,
- b) príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a o vojakov z povolania v pôsobnosti Federálneho ministerstva vnútra, orgán príslušného ministerstva,
- c) príslušníkov zborov nápravnej výchovy, orgán príslušného ministerstva spravodlivosti republiky.

Podľa 177 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení na účely tohto zákona sa za príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti považujú aj príslušníci Federálnej bezpečnostnej informačnej služby, príslušníci Slovenskej informačnej služby a policajti zaradení v policajných zboroch a za príslušníkov Zboru nápravnej výchovy sa považujú aj príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže.

V konaní nebolo sporným, že navrhovateľovi bol od X. S. XXXX priznaný podľa § 210 a § 211 ods. 1 písm. d) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR a Železničnej polície v znení neskorších predpisov výsluhový príspevok, ktorý od 1. júla 2002 podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. sa považuje za výsluhový dôchodok.

Navrhovateľ, narodený X.K. XXXX, splnil všetky podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. dňom X.K. XXXX (XX. V. XXXX), ktorým dovŕšil vek 55 rokov, lebo k tomuto dňu získal viac ako 25 rokov zamestnania a vykonával viac ako 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení zákona č. 447/2002 Z. z. od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že v ňom uvedené ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. sa nepoužijú až od 1. júla 2002, počnúc ktorým mohol policajtom a vojakom najskôr vzniknúť nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z.

Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. však nie je vylúčená pri nárokoch na starobný dôchodok tých vojakov, ktoré vznikli do 30. júna 2002.

Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na dávku vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, prípadne vykonávacími predpismi.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., t. j. podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vo výške podľa § 133 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. už ku dňu 9. marca 2002. Tento nárok mu zostal zachovaný podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a v zmysle § 142

ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. je o ňom príslušný rozhodnúť odbor sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Na tejto skutočnosti nič nemení okolnosť, že o priznanie starobného dôchodku a jeho výplatu od 10.decembra 2010 požiadal žiadosťou z 10.decembra 2013. Príslušnosť odporkyne rozhodnúť o uplatnenom nároku navrhovateľa je vylúčená aj s poukazom na ust. 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. z dôvodu, že navrhovateľ nespĺňal podmienku trvania nepretržitého zamestnania od vzniku nároku na starobný dôchodok do 31.decembra 2003, čo vyplýva z potvrdenia Národného úradu práce, Okresný úrad práce v Trebišove zo dňa 13. februára 2003, ako aj potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov zo dňa 14. mája 2015, podľa ktorých bol navrhovateľ v období od 01. júna 1999 do 12. februára 2003 vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so záverom, že odporkyňa nemá kompetenciu rozhodnúť o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok a že správne táto kompetencia na rozhodnutie patrí príslušnému orgánu v súlade s § 142 ods. 4 písm. b/ zákona o sociálnom zabezpečení, t. j. v danom prípade odboru sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Vzhľadom na to, že zákon č. 461/2003 Z.z. neupravuje postup odporkyne v situácii, ak nedisponuje právomocou na rozhodnutie, v takom prípade sa použijú všeobecné predpisy o správnom konaní (§ 20 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok) a pretože v predmetnej veci odporkyňa takto nepostupovala, z tohto dôvodu odvolací súd považoval jej rozhodnutie za nesúladne so zákonom a podľa § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd neprihliadol na námietky navrhovateľa odkazujúceho na iné rozsudky najvyššieho súdu v obdobných veciach, nakoľko tieto sa týkali čiastkových záverov vyňatých z predmetných rozhodnutí vzťahujúcich sa k iným skutkovým okolnostiam a osobám, ktoré dôchodkový vek nedovŕšili pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 114/1998 Zb., resp. zákona č. 328/2002 Z.z., alebo nezískali potrebný počet rokov zamestnania v I. alebo II. kategórii funkcií.

V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.). Aj keď odporkyňa dospela k správne záveru, že nie je príslušná na rozhodnutie o starobnom dôchodku navrhovateľa, nie je oprávnená o tejto žiadosti vôbec rozhodovať. Z dôvodu nedostatku právomoci o žiadosti rozhodnúť postúpi žiadosť navrhovateľa na rozhodnutie odboru sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (§ 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb.).

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku a úspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, keďže si žiadnu náhradu neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.